

Biedrība "Latvijas Mediju ētikas padome"

Ētikas padomes lēmums

Nr.2/2019

Rīgā, 2019.gada 19.septembrī

Biedrības "Latvijas Mediju ētikas padome" (turpmāk – Biedrība) Ētikas padome šādā sastāvā: Ētikas padomes priekšsēdētājs Guntars Līcis, Ētikas padomes priekšsēdētāja vietniece Skaidrīte Lasmāne, Ētikas padomes locekļi Baiba Liepiņa, Anna Peipiņa, Dita Deruma, Daiga Sprōģe, Andris Ķēniņš, Aleksandrs Mirlins

konstatē:

[1] Biedrības valde 2019.gada 29.jūlijā saņēmusi Gundegas un Ulda Miķelsonu (turpmāk arī - Iesniedzēji) sūdzību par SIA "All Media Latvia" (turpmāk - AML) programmā "TV3" 2019.gada 18.jūnija raidījumā "Bez Tabu" izplatīto sižetu "Maksātnešpējas administratore un juriste pārvērš kaimiņu dzīvi par ellī" (turpmāk arī - Sižets) un minētā sižeta satura izklāstījumu, kas izvietots portālā www.skaties.lv.

[2] Iesniedzēju sūdzībā norādīts, ka Sižetā pārkāptas Iesniedzēju tiesības tikt uzklautiem un Sižets veidots neobjektīvi, pārkāptas Iesniedzēju tiesības uz privātumu, privātās dzīves un mājokļa neaizskaramību, izplatītas nepatiesas, Iesniedzēju godu un cieņu aizsarošas ziņas, kā arī veikta Gundegas Miķelsones nomelnošana. Iesniedzēji sūdzībā aicinājuši Biedrību vērtēt sūdzību atbilstoši Biedrības kompetencei. Iesniedzēji ar 2019.gada 7.augusta iesniegumu precizējuši, ka, Iesniedzējuprāt, sižeta veidošanā pārkāpti Biedrības Ētikas kodeksa 1.2., 3., 4.1., 4.2., 4.3., 4.4., 4.6.1., 4.6.3., 4.7. punkti.

[3] Biedrības valde 2019.gada 1.augustā Sūdzību nodevusi izskatīšanai Ētikas padomei atbilstoši Biedrības Statūtu 6.1.1.punktam. Biedrības valde 2019.gada 7.augustā Sūdzību nosūtījusi AML skaidrojuma sniegšanai atbilstoši Biedrības Statūtu 6.2.punktam.

[4] Biedrība saņēma AML skaidrojumu, kurā AML norāda, ka AML nav publicējis materiālus pret kuru publicēšanu iebilda Iesniedzēji, turklāt Sižetā publicēta daļa no Iesniedzēju rakstveidā sniegtās atbildes. AML norāda, ka sižeta veidošanas gaitā neiekļuva ierobežotā īpašumā, kā arī to, ka Iesniedzēju adrese ir norādīta kā G.Miķelsones papildu prakses adrese Zvērinātu advokātu kolēģijas interneta vietnē. AML uzsver, ka pušu viedokļu balansēšanai iegūts pašvaldības policijas un novada domes darbinieces viedoklis. AML uzsver, ka G.Miķelsone nevēlējās sniegt savu viedokli kameras priekšā, kā arī atteica nofilmētā materiāla publicēšanu.

Ievērojot konstatēto, Biedrības Ētikas padome

secina:

[5] Biedrības Ētikas padome nevērtē ne starp Sižetā aplūkotajām pusēm izveidojušā konflikta apstākļus, nedz arī sniedz juridisku vērtējumu par Iesniedzēju norādītiem iespējamiem normatīvo aktu pārkāpumiem. Ētikas padomes uzdevums ir vērtēt sižeta saturu atbilstoši Biedrības Ētikas kodeksa noteikumiem.

[6] Sūdzībā aplūkotajā Sižetā ir saskatāmas problemātikas pazīmes saistībā ar Ētikas kodeksā noteikto godprātības, daudzveidības un informācijas iegūšanas principu realizēšanu.

[7] Godprātības principa ievērošana ietver medija pienākumu izvairīties no jebkāda veida stereotipizācijas. Sižetā un Sižeta satura atreferējumā, kas izvietots AML uzturētajā portālā www.skaties.lv, vērojamas jurista profesijas stereotipizācijas pazīmes. Konkrēta sadzīviska strīda atainojumā nebija nepieciešamas iekļaut sasaisti ar personas profesiju, minētajai informācijai (personas profesijai) nav nozīmes konkrētā notikuma atainojumā.

[8] Daudzveidības princips paredz medija pienākumu nodrošināt sabiedrības tiesības saņemt daudzveidīgu informāciju un viedokļus no dažādiem avotiem. Medijam nav pienākums publicēt visu lesniedzēja atbildi, tomēr, lesniedzēju rakstveidā sniegtais viedoklis Sižetā iekļauts nepilnīgi. Protī, lesniedzēju rakstveida atbilde nav publicēta tādā apjomā, kas auditorijai nodrošinātu iespēju saņemt plašāku informāciju par lesniedzēja viedokli attiecībā uz Sižetā atspoguļoto situāciju un rīcības motivāciju.

[9] Informācijas iegūšanas principa realizēšana ietver medija pienākumu kritiski izvērtēt iegūto informāciju, it sevišķi ņemot vērā iespējamo informācijas avota ieinteresētību un interešu konfliktus. Lai gan Sižeta ietvaros tika iekļauts policijas darbinieka viedoklis par iespējamu abu Sižetā iesaistīto pušu atbildību konkrētajā konfliktsituācijā, Sižetā ir vērojams kritikas trūkums attiecībā pret informācijas avota (vienas puses) sniegto viedokli.

Ievērojot secināto, Biedrības Ētikas padome

nolemj:

- 1) Norādīt, ka nav pilnvērtīgi ievēroti Biedrības Ētikas kodeksa 4.1., 4.2., 4.6. un 4.6.3.punktu nosacījumi.
- 2) Ievērojot Biedrības Ētikas kodeksu, kā arī SIA "All Media Latvia" rīcības kodeksa programmai "TV3"¹ nosacījumus atbilstoši Biedrības Ētikas kodeksa 1.3.punktā paredzētajam, Biedrības Ētikas padome sniedz SIA "All Media Latvia" šādas rekomendācijas:
 - a) Precizēt SIA "All Media Latvia" rīcības kodeksu programmai "TV3", tajā paredzot pārkāpuma novēršanas mehānismus gadījumos, kad konstatēta ētikas normām neatbilstoša rīcība mediju satura veidošanā;
 - b) Iepazīstināt SIA "All Media Latvia" darbiniekus, kuru darbs saistīts ar satura sagatavošanu, un sadarbības partnerus (neatkarīgos producentus) ar Biedrības Ētikas kodeksu, kā arī paredzēt šādu darbinieku un neatkarīgo producentu apņemšanos ievērot Biedrības Ētikas kodeksā nostiprinātos profesionālās ētikas principus.
- 3) Lēmumu paziņot Sūdzības lesniedzējiem un SIA "All Media Latvia";
- 4) Lēmumu publicēt Biedrības intereneta vietnē un izplatīt informāciju par to atbilstoši Biedrības Statūtu 6.6.punkta noteikumiem.

¹ Rīcības kodekss programmai "TV3". Pieejams: <https://neskaties.lv/misc/kanali/code-action-tv3.pdf>